

Učiteljski tovariš

Stanovsko politiško glasilo J. U. U. — sekcije za dravsko banovino v Ljubljani

Mesečna priloga »Prosveta«

Uredništvo in uprava: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6/1. Rokopisov ne vračamo. Nefrankiranih pisem ne sprejemamo. Izhaja vsak četrtek. Naročnina letno 60 Din sa inozemstvo 80 Din. Člani sekcije J. U. U. plačajo list s članarino. Oglasi po ceniku in dogovoru, davke posebe. Pošt. ček. rač. 11.153. Telefon 3112

Stanovska ideja

(Nagovor predjednika sekcije ob otvoritvi banovinske skupščine)

Cenjena skupščina! V tekočem mesecu poteka osem let, kar se je vršilo širše in globlje gibanje med slovenskim učiteljstvom in borba za načelne in idejne osnove stanu in organizacije. Ta borba se je končala s sprejetjem posebne deklaracije o smeri stanovske politike ki je bila sprejeta na pokrajinski skupščini našega dela Udruženja dne 17. julija 1926. v Celju.

Ta deklaracija o smeri naše stanovske politike je vsebovala sledeče točke:

1. Življenjski interes stanu in šole zahteva eno samo stanovsko organizacijo za vse učiteljstvo v državi. To hodi naše Udruženje, poleg katerega ne moremo priznati nobene druge stanovsko-politične organizacije osnovnošolskega učiteljstva.

2. Dobrodošel nam mora biti v organizaciji vsak stanovsko zaveden učitelj in vsakomur mora biti zamčena v njej popolna enakopravnost, svoboda vesti in mišljenja.

3. Kot edina od nas priznana organizacija je Udruženje moralno odgovorno za svoje delovanje vsemu stanu, ne le članstvu.

4. Varovati mora svojo neodvisnost na vse strani, prvič, da lahko paralizira kvarne vplive dnevnih politik na šolstvo, drugič, da lahko zastopa interese stanu in šole napram vsakemu režimu.

5. Svojo moralno silo mora iskati v skladu svojih zahtev z občenarodnim interesom, ki ji mora biti vselej in v vsakem primeru najvišji zakon.

6. Njena naloga in dolžnost je:

a) zastopati skupne duhovne, socialne in pravne interese stanu ter odločno štiti državljanske pravice učiteljstva;

b) vzgajati članstvo k samostojnemu mišljenju, varujoč svobodo stvarne kritike kot pogoj za zdrav razvoj organizacije;

c) podpirati vsa stremjenja po temeljitejši splošni in strokovni izobrazbi učiteljstva;

d) gojiti pravo tovarštvo in dvigati stanovsko moralo ter disciplino, temelječo v zavesti članstva, da je vsak posameznik odgovoren za svoje delo stanu v celoti;

e) sodelovati na napredku šolstva in narodne prosvete v demokratičnem in socialnem duhu, po priznanih sodobnih pedagoških načelih.

7. V ta namen si organizacija najresnejše prizadeva in, v kolikor je treba, prelomi tudi s tradicijami, da si pridobi oni položaj in vpliv, da jo bo morala vsa javnost brezpogojno priznati in uvaževati kot edino pravo zastopnico vsega stanu.

8. V personalnih zadevah brani moralne in pravne temelje pri nameščanjih ter zastopa načelo, da mora učiteljstvo pri njih sodelovati po svojih izvoljenih zastopnikih!

9. Kot svojo posebno nacionalno nalogo smatraj Udruženje delovanje na jačanju osebnih stikov v svrhu duhovnega zblizanja in spoznavanja skupnih vzgojnih nalog učiteljstva iz vseh delov države!

10. Slovensko članstvo Udruženja naj prednjači v prizadevanju, da se odstranijo načelne ovire za vstop vsega še nevlčanjenega učiteljstva v UJU!

Na osnovi te deklaracije se je, dotedaj po politično-strankarskih načelih razdvojen učiteljstvo, združilo v enotno stanovsko organizacijo. Prelomilo je s tradicijo strankarsko-političnih osnov kot bazo za stanovsko organizacijo ter si osvojilo stanovsko idejo in strokovno delo kot temelj za stanovsko in strokovno opredeljenje.

Stanovsko idejo in strokovno delo je vzelo kot novo osnovo, ker je eno in drugo skupno vsemu stanu in ker združujeta oba elementa ves stan tudi na najpozitivnejših in najrealnejših temeljih za narod in državo. Načeloma je nastopilo učiteljstvo proti grupiranju na osnovah, ki nas razdvajajo in odtujajo ter se je oklenilo osnov, ki nas najtesneje vežejo in spajajo za najplodnosnejše in najkonstruktivnejše nacionalno delo v prilogi naroda in države t. j., da nas družijo pri povzdigi stroke in stanu v skladu svojih zahtev z občenarodnim in državnim interesom.

Temu važnemu dogodku za slovensko učiteljstvo so sledili dve leti pozneje zgodovinski državni dogodki in njim pomembni dogodki izven države. Vse to je vplivalo tudi na obče prilike, mimo česar ne more iti naš stan in njegova stanovska politika.

Januarja 1. 1929. so doživele svoj krah strankarsko-politične osnove, na katerih je temeljilo naše dotedanje javno notranje državno življenje. Načela, kakor jih je zastopalo tudi naše deklaracijsko gibanje, so bile delno uveljavljena tudi za naše javno in poli-

tično življenje v državi. Uvidelo se je, da so postale strankarsko-politične osnove škodljive za konstruktivno ustvarjanje in konsolidacijo države, in da bo potreba dobiti drugih osnov, da se bo konstruktivno delo za izgraditev države in okrepitev državne ideje pospešilo.

V oktobru istega leta smo dobili nove osnove tudi za notranjo državno formacijo in enotne državne simbole na zunaj. Vse te dogodke je preveval duh državne ideje in državnih pogledov na vse aktualne probleme.

Tudi ta zahteva ni našla učiteljstvo ne pripravljeno, kajti ono se je že leta 1920. strnilo v enotno državno formirano stanovsko organizacijo, ter je v svojem manifestu podčrtalo potrebo duhovnega zblizanja vsega učiteljstva v državi. To idejo je tudi slovensko učiteljstvo poudarilo v 9. točki deklaracije, ki zahteva kot posebno nacionalno nalogo učiteljstva, delovanje na jačanju osebnih stikov v svrhu duhovnega zblizanja in spoznavanja skupnih vzgojnih nalog učiteljstva iz vseh delov države. To znači, da hočemo naše prosvetne, šolske in stanovske probleme reševati v prvi vrsti z jugoslovanskega, državnega, nacionalnega stališča.

Decembra 1929. smo dobili enoten zakon o narodnih šolah za celotno državo, ki nas je postavil v nov položaj tudi z ozirom na težnje v deklaraciji. Z njim so bila urejena enotno v državi tudi gotova stanovska, šolska in prosvetna vprašanja.

Na tem zakonu in s prosvetnimi zakoni, ki so z njim v zvezi, temelji naša državna in nacionalna kultura, katere najjačji tvorci naj bodo učitelji, šola in prosveta najširših mas naroda. Povsem nove in velike so bile naloge, ki jih je stavila država po novem zakonu na jugoslovansko učiteljstvo. Za konsolidacijo države in za svoj razvoj je smatrala kot neobhodno potrebno, da da večji podarek učitelju tudi kot javnemu delavcu izven šole in položi usodo države tudi v tem oziru v večji meri v njegove roke. Vzgojno delo učiteljstva se je razširilo od mladine tudi na vzgojo naroda v obče.

Mnogo je problemov šolske in izvenšolske vzgoje, ki so ostali še neizgrajeni in čakajo rešitve za bližnjo bodočnost, pri katerih računa država v prvi vrsti na sodelovanje učiteljstva.

V maju 1931. smo dobili nova pravila našega Udruženja, v katerih so se odražale posledice vseh gornjih državnih dogodkov.

V septembru 1931. smo pa dobili novo ustavo, ki je postavila nove temelje občemu državnemu življenju za vse državljane kraljevine Jugoslavije.

Nastal je povsem nov položaj, tako za naše občine, kakor za naše stanovsko in organizacijsko življenje, ki zahteva novih načelnih odločitev in novega, širšega duha, ker deklaracija o smeri naše stanovske politike iz leta 1926. so v toku osmih let okrnili in izpopolnili državni dogodki in tudi svetovni dogodki ji narekujejo novih oblik in nove vsebine.

Zavedati se moramo, da naši prosveti, naši šoli in našem stanu ne narekujejo novih potov samo državni dogodki, temveč tudi svetovni!

V državah se rušijo gospodarski, socialni in politični temelji in na njih mesto se postavljajo novi — zdravejši. Ali naj prosveta, šola in učiteljstvo stoji pri tem ob strani? Posledice teh dogodkov se močno kažejo tudi v prosveti, šolstvu in v našem stanu. Ali naj v tem trenutku odrečemo državi, ko najbolj potrebuje naše pomoči in naše zavesti, da smo si svesti položaja in velike zgodovinske dobe.

S tega vidika je treba gledati tudi na naše prosvetne, šolske in stanovske probleme!

Zavedati se moramo, da mora naša jugoslovanska, nacionalna misel biti oprta v smer, da se čimprej odpravijo razlike, ki so umetno nastale v preteklosti ter se doseže v bodočnosti združitev vseh delov nacije v eno duhovno v isto smer stremečo celoto, čemur mora predvsem šolska in obča ljudska vzgoja posvečati prvo pozornost.

Kraljevina Jugoslavija nam mora biti skupna, jugoslovanska, svobodna, nedeljiva in nedotakljiva pridobitev našega naroda.

Monarhija s kraljem, ki je vrhovni pobornik za nacionalno in državno edinstvo, iz dinastije Karadorđević nam mora biti najboljša jamstvo za notranje nacionalno edinstvo in iskreno težnjo in zvezo Jugoslavije z ostalimi državami v svrhu ohranitve miru.

Z vsemi silami moramo zategadelj delovati za osvojitve in poglobljanje gornjih načel ter širjenje duha jugoslovanske nacional-

ne ideje med vsemi sloji naroda ter se mora ta ideja konkretno odražati tudi povsod v prosveti, šoli in našem stanu pri konkretnem delu in na etično zdravih osnovah.

Prosveto in šolstvo je treba spraviti v najožji sklad z občenarodnimi in državnimi interesi in potrebami.

Svetovni dogodki nam predvsem narekujejo, da delujemo za strokovno organiziranje vseh stanov v državi, da bodo mogli sami reševati splošne nacionalne, strokovne in stanovske probleme in naloge in da postanejo v vprašanih svoje stroke s časom nepogrešljivi činitelji v nacionalnem in državnem življenju.

Delovati moramo na to, da bodo vsi stanovi v kraljevini spravili svoje strokovne in stanovske interese v sklad z interesi ostalih strok in stanov ter z obče narodnimi in državnimi interesi, brez kakršnekoli težnje hegemonije enih nad drugimi in brez predpostavljajanja svojih interesov obče-narodnim in državnim interesom.

To moramo smatrati kot edini pogoj za prehod v zdravejšo razmere, kakor tudi za edini izhod za gospodarsko, socialno in kulturno obnovo družbe in države.

Že leta 1920. smo dvigali svoj glas in pričevali projekte za svoje stanovsko-strokovne zbornice. Leta 1923. smo vodili borbo za samoupravo šolstva in prosvetne uprave. Vse to samo v interesu čim širšega razmaha strokovnega dela in napredka v korist naroda in države, ki so ga zaustavljale in uničevale strankarsko-politične razmere in osnove našega javnega življenja.

Tudi današnja krizo, gospodarsko, soci-

alno, kulturno in tako dalje občutijo najbolj posamezne stroke in posamezni stanovi, ker trpi njih strokovno delo in stan. Stroke in stanovi so pričeli uvidevati, da starim potom ne more več naprej, ker trpita pri tem narod in država.

Iz te krize se poraja klic moderne demokracije po večjih stanovskih, strokovnih in gospodarskih vplivih. Stroke in stanovi, ki so bili dosedaj pri soodločevanju javnih vprašanj potisnjeni precej v ozadje, bodo morali dobiti odločilnejšo vlogo tudi v državnem javnem življenju. To je edini izhod za ozdravljenje splošnih razmer in za gospodarsko, socialno in kulturno obnovo družbe in države ter jamstvo za pozitivno delo v blagor naroda in države.

Svetovni dogodki dokazujejo, da stopa stanovska ideja vedno bolj v ospredje.

S to veliko resnico, ki prihaja in ki je vedno bolj nepobitna, pa stopajo nove, zelo velike naloge in dolžnosti za posamezne stroke in vse stanove na dan. Treba bo veliko energije, da se vsi stanovi usposobijo za nove naloge, ki se pojavljajo na obzorju.

To nas sili, da si moramo iskati tudi novih metod in novih smeri tudi v naši stanovski politiki.

S temi pogledi otvarjam IV. banovinsko skupščino sekcije JUU za dravsko banovino z željo, da upoštevate te poglede pri razmotrivanju vseh prosvetnih, šolskih in stanovskih aktualnih problemov, želeč vam, da daste s svojimi preudarnimi sklepi novih pobud, trdne podlage in novih moči za delo in pripomorate tako stanovski, nacionalni in državni ideji do popolne zmage!

Potek IV. banovinske skupščine JUU sekcije za dravsko banovino v Ljubljani

Z gornjim nagovorom je otvoril 7. julija t. l. ob 10. uri predsednik sekcije JUU za dravsko banovino, tov. Ivan Dimnik IV. banovinsko skupščino v dvorani delavske zbornice v Ljubljani.

Takoj po otvoritvi je skupščina z odobravanjem sprejela predlog, da se pošlje s skupščine udanostna brzojavka Nj. Vel. kralju Aleksandru I., nadalje pozdravna brzojavka prosvetnemu ministru g. dr. Šumenkoviču in pozdravno pismo banu dravske banovine g. dr. Dragu Marušiču.

Posebej je tov. Dimnik pozdravil prisotnega banskega šolskega nadzornika tov. Drnovška, in je v svojem nagovoru poudaril, da je bila borba za mesto banskega šolskega nadzornika zelo dolga. Naša organizacija je stala vedno na stališču, da pripada to mesto osnovnošolskemu učiteljstvu. Zaradi tega moramo gledati, da bomo to mesto ohranili tudi v bodoče. Veseli moramo biti, da zavzema danes mesto banskega šolskega nadzornika tovariš in mož, ki se je zelo odlikoval s svojim delom.

Želje učiteljstva so jako skromne in ne želimo ničesar pretiranega in nemogočega. Učiteljstvo si želi le, da zavlada red in pravica in da najdemo razumevanje za svoje predloge.

Glede premeščanj in nameščanj je poudaril tov. Dimnik naj se pri teh upošteva predvsem socialna stran. Glede disciplinskega postopka naj se da učitelju vsaj pravico zagovora, kot jo ima vsak človek v državi. Apelira na tov. Drnovška, da pomaga učiteljstvu izbojevati to pravico, ker je to v interesu šole in prosvete.

Nadalje omenja učiteljsko izvenšolsko delo, ki ga je treba urediti in učiteljstvo razbremeniti.

Tov. Dimnik prosi tov. Drnovška nato, naj oprosti, da je poudaril istočasno s pozdravom tudi gornje zadeve, a to je moral storiti, ker so to želje tisočev učiteljev in učiteljic.

Pozdrav banskega šolskega nadzornika.

Banski šolski nadzornik tov. Drnovšek se je zahvalil za pozdrav tov. predsednika Dimnika in poudaril, da prinaša skupščini pozdrave kr. banske uprave in prosvetnega načelnika g. Breznika.

Banovinska skupščina se mi dozdeva — pravi tov. Drnovšek — kot bi se sestali bratje in sestre pod očetovim krovom, da si po enem letu zopet podajo roke, da se zopet pozdravijo.

Učiteljsko udruženje je močna organizacija. Prosvetna uprava bi morala omagovati, ako ne bi imela poleg sebe tako odličnega sodelavca kot je JUU. — S skrbjo je gledala na razdór v udruženju in na razmere, ki so v zadnjem času v njem zavlada, toda sedaj upamo, da bo vse to urejeno.

Da ima prosvetna uprava v učiteljskem udruženju res doberga sodelavca, kaže tajniško poročilo o delu za učne načrte. — Ako bodo vsa načela, ki jih je usvojila anketa, sprejeta, bo to zaslug učiteljskega udruženja.

Izvenšolsko delo učiteljstva je pereče vprašanje. Mnogo je činiteljev, ki hočejo določiti smer temu delu in vplivati nanj; toda to ni v korist delu samemu. Primera med

učiteljem iz konkordatske dobe in današnjim učiteljem nam pokaže kako vplivno vlogo si je učiteljstvo priborilo. To današnje pozicijo si je pridobilo učiteljstvo z izvenšolskim delom.

Želi skupščini mnogo uspeha v korist stanu in šole.

Brzojavne pozdrave skupščini so poslale sekcije za moravsko, vardarsko, beogradsko, primorsko, dunavsko in zetsko banovino. Brzojavno je pozdravil skupščino tudi I. podstarosta SKJ tov. Gangl.

Verifikacija.

Verifikacijski odsek je podal svoje poročilo in ugotovil, da je od 34 sreskih društev zastopanih 33. Edino sresko društvo Kozje ni poslalo svojega delegata. Na skupščini je bilo torej prisotnih 8 članov upravnega in 5 članov nadzornega odbora in 60 delegatov, skupno je bilo torej na skupščini prisotnih 73 polnopravnih članov, katerih mandati so bili vsi verificirani.

VOLITEV ODSEKOV.

Nato je skupščina izvolila vse potrebne odseke, ki so v popoldanskih urah zborovali na učiteljsku in v prostorih JUU. Nekateri odseki so podali svoja poročila že zvečer, ko se je ob 20. skupščina nadaljevala, a drugi so podali svoja poročila v nedeljo 8. julija.

SKLEPI ODSEKA ZA OBRTRNO IN TRGOVSKO NADALJEVALNO ŠOLSTVO.

1. Odsek odobri dosedanje delo sekcije v zadevi Uredbe o organizaciji strokovno-nadaljevalnega šolstva in predlaga skupščini, da to sprejme in naroči sekciji, da vztraja pazno tudi dalje na tej poti in razvoja tega vprašanja ne pusti iz vida.

Z ozirom na ogromno škodo, ki bi zadela razvoj naraščajočega našega trgovstva, obrtništva in razvoj narodnega gospodarstva vobče, priporoča se sekciji, da dobi neposreden stik z gospodom ministrom trgovine in industrije ter mu osebno raztolmači naša utemeljena in preizkušena stališča v tem vprašanju in ga naprosi, da se te poglede pri doprinaljanju uredbe tudi upošteva.

2. Ugotovilo se je, da sestava izpraševalnih komisij za pomočniške izpite ne ustreza sestavi po § 283. odst. 1. zakona o obrtih, ker obrtniška združenja dosledno odklanjajo vstop zastopnikov učiteljskih zborov obrtno-nadaljevalnih šol v te komisije. Zato te komisije niso po zakonu pravilno sestavljene in njihovi zaključki ne morejo imeti zakonite veljavnosti. Imeti morejo za prizadete vajence nedogledne posledice, ker lahko pridejo v poznejšem življenju v položaj, da se jim osparava pravico za udeleževanje v lastni obrtni stroki. Nalaga se sekciji najmanj intervencija pri obrtnih oblastih, da se taki primeri ne bi ponavljali.

Ugotovilo se je, da prepuščajo gori imenovane komisije vajence k pomočniškimi izpiti brez predložitve kakršnegakoli, ne samo odhodnega spričevala obrtno-nadaljevalne šole tudi tam, kjer take šole niso. Sekcija naj obrtna oblastva na nepravilno postopanje opozori in izposluje, da postanejo v bodoče enaki primeri nemogoči.

Ugotovilo se je, da so primeri, kjer se sprejajo v učno razmerje tudi vajenci, ki nimajo pravice do uporabe ugodnosti po § 10, zakona o narodnih šolah niti odpušnega spričevala. Ugotovilo se je tudi da takim vajencem županstva izdajajo delavske knjižice. Naroča se sekciji, da intervenira pri oblastvih, da se v bodoče to prepreči.

Za primere v 2. in 3. odstavku toč. 2 naj sekcija pribavi konkretne podatke.

SKLEPI ODSEKA ZA KMETSKO GOSPODINJSKO NADALJEVALNO ŠOLSTVO.

1. Kmetško in gospodinjsko nadaljevalno šolstvo je vzgojno enoten kompleks in ustvarja duhovne in materialne dobrine med najširšimi plasti našega podeželja.

2. Te šole imajo namen poklicno vzgajati kmetške gospodarje in gospodinje in jim zbuditi ljubezen do kmetijske zemlje in življenja ter nuditi praktične osnove za kulturni in gospodarski podvig naše vasi.

3. Smatramo, da je kmetško in gospodinjsko nadaljevalno šolstvo najboljše podlaga za strokovne tečaje in strokovno šolstvo. Složno sodelovanje učiteljstva s kmetijskimi strokovnjaki zagotavlja gospodarski in moralni napredek kmetijskega stanu.

4. Učiteljstvo, ki živi v tesnem kontaktu z narodom spozna najboljše njegove vzgojne in gospodarske potrebe. Učiteljstvo smatra, da je po svoji poklicni in specialni izobrazbi usposobljeno, da uspešno izvršuje naloge kmetško in gospodinjsko nadaljevalnih šol, kakor so sedaj zasnovane skladno s kulturnim stanjem in gospodarskimi potrebami naše vasi.

5. Z veseljem ugotavljamo, da se je zanimanje za to šolstvo razširilo na nekatere druge banovine. Te nameravajo upeljati nadaljevalno šolstvo po našem vzorcu, ker so dolgoletne izkušnje potrdile pravilnost osnovnih smernic tega šolstva. Po izvršenem odboru naj sekcija zainteresira za kmetško in gospodarsko nadaljevalno šolstvo vse ostale sekcije oziroma ministrstvo.

6. Kmetško in gospodarsko nadaljevalno šolstvo je bistveni del kmetijske prosvete, zato sklene delegacija, da prideta v konzorcij »Prosvete« 1 član in 1 članica obeh odborov kmetško in gospodarsko nadaljevalnih šol in da se odmeri v »Prosveti« zadosten prostor za dopise tega šolstva. V zmislu tega sklepa izvoli delegacija v uredniški konzorcij »Prosvete« tov. Grčarja Tita in tov. Andreja Grumova. Stalna zastopnika odborov gospodinjskega in kmetijskega nadaljevalnega šolstva pri sekciji JUU sta Ostanek Franc iz Vodice in Pleško Marija iz Vrhniko.

7. Sekcija naj skuša doseči pri prosvetni upravi, da se preusmeri na učiteljskih šolah pouk v kmetijstvu in gospodinjstvu v tem pravcu, da bo budil zanimanje in razumevanje za gospodarsko in gospodinjsko delo na vasi in bo učiteljstvo z večjim zanimanjem pospeševalo porast kmetško in gospodarsko nadaljevalnega šolstva.

8. Sekcija naj izposluje za poučne ekskurzije učencev kmetško in gospodarsko nadaljevalnih šol ¼ vožnjo, kakor jo tudi imajo učenci osnovnih šol ter razne organizacije ob priliki izletov, kar bi služilo utrjevanju državljanke in narodne zavesti.

SKLEPI ODSEKA ZA OBMEJNO ŠOLSTVO.

I. 1. Pozdravljamo, odobravamo in si osvajamo pokret mariborskih učiteljskih društev v pogledu koncentracije narodno obrambnega in nacionalnega dela ob meji.

2. Ugotavljamo pa, da je učiteljstvo že ob pripravah te akcije naletelo na ovire, ki so osebnega, političnega in lokalnega značaja. Poleg tega ovira v največji meri uresničenje te akcije dejstvo, da si posamezna narodno obrambna in nacionalna društva ljubosumno lastijo primat pri tem delu.

3. Pooblaščamo mariborska učiteljska društva, da v okviru JUU sekcije za dravsko banovino izvedejo nameravano anketo v svrhu ustanovitve Narodnega sveta, ki naj postane vrhovna instanca vsega narodno obrambnega in nacionalnega dela, kateremu se morajo ukloniti vsi interesi in činitelji v javnem življenju.

4. Anketa naj iz nacionalnih vidikov posveti posebno pažnjo tudi perečim gospodarskim vprašanjem v narodno ogroženih krajih.

II. V ostalih vprašanih glede obmejnega šolstva in narodno obrambne akcije se je odsek zedinil pri sledečih zahtevah:

1. Mladinska literatura naj bo tudi nacionalno patriotična, da se dvigne narodni ponos naše mladine. V to svrhu naj razpiše Mladinska matica vsako leto po eno nagrado za najboljši mladinski spis z nacionalno vzgojno tendenco.

2. Učiteljstvo vseh šol naj zbira dnevno časopisje, knjige in revije itd. ter jih pošilja obmejnim šolam v razdelitev med ljudstvo, ki pogreša zaradi slabega gmotnega položaja čtiva. Objavi naj se seznam šol, ki bi prišle pri tem v poštev.

3. Ves material obmejnega odseka pri sekciji, vsi neizvršeni in še aktualni sklepi tega odseka iz prejšnjih banovinskih skupščin naše sekcije naj se prepustijo v pretres in izvršitev bodočemu Narodnemu svetu.

SKLEPI GOSPODARSKEGA ODSEKA.

1. Da se članarina za Beograd pobira za prihodnje leto od posameznih društev vsak mesec po 1 Din. Nov član pa plača vedno 10 Din za vse leto.

2. Sekcija odgovarja posameznikom članom le tedaj, če priloži znamko za odgovor.

3. Premalo frankirana pisma posameznikov sekcija ne bo sprejemala.

4. Da se brezpogojno iztirja pri 17 sreskih društvi obrambni sklad in obveznosti, ker sicer opusti sekcija do poravnave zaostanke

vsako zaščitno posredovanje pri onih članih, ki niso plačali obrambnega prispevka, kar naj vpiše društvo v zaščitno polo.

5. Da se predlog nadzornega odbora izvrši v zadevi tečajev brezposelnih učiteljskih abiturientov iz Maribora. Sklad učit. naraščaja za Maribor plača za učiteljski samoizobraževalni tečaj obremenjeni znesek Din 4.250/7, ker je dokazano, da se je tečaja udeležilo 30 abiturientov iz mariborskega okrožja in je vse stroške in aranžma krila le Ljubljana sama.

6. Z ozirom na poročilo blagajnika in nadzornega odbora je gospodarski odsek obravnava vzel na znanje in predlaga skupščini, da ga odobri po predlogu nadzornega odbora.

Obravnava proračuna za leto 1934./35.

1. »Učiteljski tovariš« naj v počitnicah izhaja le dvakrat na mesec.

2. Nalagamo delegatom na državni skupščini, da zahtevajo znižanje članarine za Beograd 50 para mesečno od člana.

3. »Učiteljski tovariš« naj izhaja kakor dosedaj, ter se naj za kritje vstavi vsota Din 22.201/25 iz fonda učiteljskega samoizobraževalnega tečaja, ki je izkazan v letošnjem proračunu. V kolikor bo treba kriti tisk »Učiteljskega tovariša« še v ostalem naj se krije iz tekočih prispevkov učiteljske samoizobrazbe.

4. Postavka v proračunu C (uredništvo »Učit. tov.«) ostane 8.400 Din. Proračun za leto 1934./35. postavka D Soudredništvo in korektura »Učit. tov.« naj virmira s 7. točko proračuna.

5. Vse ostale postavke v proračunu se sprejemejo, razen točke »Popotnik«, ki naj ostane v dosedanjem obsegu.

6. Članarina ostane ista kakor doslej t. j. 13 Din.

Proračun Mladinske matice.

1. Da podaja v prihodnje detaljiran proračun.

2. Honorarji upravniku in uredniku »Našega roda« naj se izenačijo s sodelavci sekcije t. j. 700 Din, tajnik M. M. pa naj prejema honorar 500 Din mesečno, kakor ga je prejemal.

Predlogi:

1. Glede znižanja članarine prizadetim učiteljicam naj sreska društva sama zase obravnava.

2. Gospodarski odsek si osvoji predlog nadzornega odbora, ki se glasi: Nadzorni odbor opozarja društva, da ista plačajo do 1. aprila vsakega leta v zmislu pravil točke 14. zadnji odst. in točke 15/5 vso članarino, kajti drugače izgube pravico do zastopstva na banovinski in državni skupščini. Sekcija se naj posluži člena 79. poslovnika ter izvrši pri sreskih društvih, ki niso poravnale članarine za minulo poslovno leto do konca oktobra revizijo po svojih odposlancih na stroške dotičnega društva. Člane dolžnike pa mora učiteljsko društvo v navedenem roku takoj črtati.

SKLEPI ODSEKA ZA TISK.

1. Uredništvu »Učit. tovariša« naj se dajo določene smernice za urejevanje. Predvsem mora »Učit. tovariš« vedno zastopati težnje celotnega stanu, nikdar pa ne poedinca. Članke, ki so sicer podpisane od poedinca in niso v skladu z interesi celotnega stanu, naj se ne priobčujejo, odnosno naj se korigirajo.

2. Predlagamo, da izhajata »Učiteljski tovariš« kot tednik in »Popotnik« v dosedanjem obsegu kot mesečnik.

3. Učitelji, ki žele originalne platnice za »Popotnika«, naj se prijavijo sekciji, da določijo višino naklade.

4. Podnaslov »Popotnika« naj se izpremeni v toliko, da se da na mesto dosedanjega značilnejši: »Časopis za sodobno pedagogiko«.

5. »Naš rod« naj izhaja še nadalje, prilagodit pa naj se potrebam vzgoje in pouka kot šolsko čtivo.

6. Knjige, ki ne zadevajo šole in jih »Učit. tovariš« prejme v oceno, naj se registrirajo. Knjige pa, ki zadevajo učiteljstvo in šolo naj se oddajo v oceno strokovnjakom, da jih primerno ocenijo.

7. Z zadovoljstvom ugotavljamo, da je odbor Mladinske matice posloval gospodarsko tako, da je poravnal dolg iz prejšnjih let in razprodal tudi precejšnji del stare zaloge.

8. Mladinska literatura naj bo tudi nacionalno patriotična, da se dviga narodni ponos naše mladine. V to svrhu naj razpiše Mladinska matica vsako leto po eno nagrado za najboljši mladinski spis z nacionalno vzgojno tendenco.

SKLEPI PEVSKEGA ODSEKA.

Prihodnje leto bo zbor praznoval 10 letnico. Na vsak način se bo moral tudi udeležiti tekmovanja pevskih zborov v Beogradu. Čaka ga torej mnogo težkega dela. Žrtve, ki jih doprinašajo člani pevskega zbora so ogromne, posebno še, ker je velika večina članstva zelo oddaljena od Ljubljane, kjer se vrše tečaj. Zato se opaža, da člani po nekaj letih radi prevelikih gmotnih in fizičnih žrtev odstopajo. Radi oddaljenih članov pa ima tudi zbor največje izdatke, zato prosimo ponovno: da se vsi dobri pevci iz Ljubljane in bližnje okolice prijavijo zboru; sekciji pa predlagamo, da pomaga priti dobrim pevcem, ki že mnogo let požrtvovalno sodelujejo pri zboru, vsaj v bližino prometnih zvez.

Delegacija naj pooblasti UPZ, da izvede organizacijo mladinskih pevskih zborov, ki jih vodijo člani JUU.

SKLEPI ODSEKA ZA JAVNO DELO.

1. IV. skupščina JUU sekcije za dravsko banovino ugotavlja, da je bil do sedaj ves

kulturni napredek našega podeželja odvisen v prvi vrsti od učiteljskega izvenšolskega dela in sicer v času, ko to delo še ni bilo obvezno. Učiteljstvo se tega dela ni branilo in ga tudi danes ne zanemara.

Uspeh dela je bil zajamčen le radi tega, ker se je vršilo brez vsakega zunanega pritiska in le po prostovoljni požrtvovalnosti učiteljstva samega. Ti pogoji so se zadnji čas popolnoma izpremenili, učiteljstvo mora delati pod vplivi in pritiski raznih činiteljev v največjo škodo učiteljskega, šolskega in izvenšolskega dela in to zaradi absolutne preobremenitve in razcepljenosti na najrazličnejših področjih javnega dela. Skupščina nalaga vodstvu svoje sekcije, da na pristojnih mestih raztolmači to ugotovitev in doseže potrebne nujne izpremembe v tem pogledu.

Učiteljstvo hoče še nadalje požrtvovalno javno delati, toda le v soglasju z obstoječimi zakonitimi tozadevnimi predpisi in na podlagi programa, ki si ga je postavilo samo po svoji uvidenosti v obstoječe potrebe našega naroda. V tem pogledu priporoča skupščina, da se učiteljstvo čim tesneje združi okoli programa »Kluba prijateljev vaše kulture«, ki vsebuje tako načelno, kakor metodično najboljšo podlago za koncentracijo najpotrebnejšega javnega dela.

2. »Službeni podatki o izvenšolskem delu« naj se odpravijo z vsemi tozadevnimi dokazili in potrdili, ker jemljejo ugled in vrednost še tako idealnega učiteljskega dela med narodom.

SKLEPI STANOVSKO POLITIČNEGA ODSEKA.

A. Pravne zadeve:

1. Učitelji naj dosežejo 5. skupino po določilih § 49 Urad. zak. Lansko leto tozadevno stavljen predlog naj se ponovno vstavi centrali v poslovanje.

2. Sklepe skupščine preteklega leta naj dostavi sekcija sreskim društvom pred objavo tajniškega poročila.

3. Sekcija posreduje pri kr. banski upravi, da odobruje bolezenske dopuste v neoknjenem obsegu, kot predlaga uradno zdravniška komisija.

4. Kuluk naj se odpravi.

5. Tovariši (-ice) nameščeni iz bednostnega fonda naj dobivajo kurivo in stanarino. Sreska društva naj vplivajo na lokalne činitelje, da se to izvrši.

6. Prosta učna mesta v Ljubljani naj se razpisujejo kot vsa ostala mesta v banovini.

7. Zakonski predpisi o dodelitvah in premetitvah (§ 117, toč. 12 zak. o nar. šolah) naj se odpravijo parlamentarnim putem.

8. Pri izplačevanju mesečnih prejemkov, ki naj se izplačujejo točno, naj se učiteljstvo ne zapostavlja za drugim uradništvom. V slučaju nujnih zadržkov naj se izplačujejo manjše z drugimi uradniškimi strokami.

Za sekcijo:

Organizacija naj posveti vprašanju učiteljskih nameščenj in premeščanj strogo pažnjo in naj izvaja konsekvence proti vsem kršiteljem stanovske morale. Tozadevno sprejeti sklep predsedniškega zbora v Celju ni bil objavljen v »Učit. tovarišu« in ni znano ali se je v tem smislu od strani uprave sekcije kaj ukrenilo.

B. Spremembe zakona o narodnih šolah.

1. Predpisi §§ 11 in 12 zak. o nar. šolah naj se tolmačijo tako, da se dovoljuje krajšan pouk učencem, ki faktično obiskujejo 7. oz. 8. šol. leto, t. j. 3. in 4. razr. nar. šol. V šolsko dobo naj se vtejeje tudi leto, ako je otrok pri vpisu na podlagi urad. zdravniškega pregleda začasno oproščen obiskovanja šole.

C. Tiskovine, zvezki in knjige.

1. Monopolni zvezki naj se ukinejo.

2. Uvedejo naj se zopet izkazi in izpolnjeni matični listi, ki naj vsebujejo tudi zdravstveni list.

3. V prvem in drugem razredu naj se dovoli uvedba računice.

4. Pred izdajo novih šol. tiskovin naj se predhodno predlože njih osnutki praktičnim šol. upraviteljem v mestu in na deželi v pregled in dopolnitev.

D. Proračuni krajevnih šolskih odborov.

1. Sestavljeni proračuni krajevnih šolskih odborov naj se od strani kr. banske uprave ne okrnjujejo.

D. Razno:

1. Ponavljamo prošnjo, da se nam dovoli enkratna brezplačna vožnja po državi.

2. Udeležba na šolskih izletih naj se sma-

tra kot službeno potovanje in prizna pravica do ¼ vozne cene.

3. Šolska administracija naj se poenostavi.

4. Sreske knjižnice naj se vržejo z 1% prispevki proračunskih postavk.

5. Izposluje naj se ukinjena poštninska prostost šol. upravam.

6. Zbirke med učenci naj se na šolah prepovedo.

7. Na šolah, kjer uporablja eno učno sobo več razredov naj se dopoldanski pouk maksimira na tedenskih 24 ur popoldanski pa na 20 ur.

8. Ukine naj se obvezno naročanje Prosvetnega glasnika.

9. Izdela naj se film naš Jadran, da spoznajo otroci lepoto naše države.

10. Šolski radio aparati naj bodo prosti taks.

1. Sekcija naj posreduje pri kr. banski upravi, da naj se izdajajo navodila k izvršitvi posameznih odlokov istočasno z izdajo odloka samega.

Resolucija dravograjskega učit. društva (predlagatelj tov. Doberšek) je bila prečitana in zbornu obravnavana. Tov. Vauda predlaga:

1. Tov. Doberšku naj se pojasni, da je potrebno izdati resolucijo take vsebine kot je gornja pravočasno, da bodo mogla društva na svojih zborih razpravljati.

2. Naj se ozira na delokrog in pravice sekcije oziroma v koliko je ona v stanju rešiti v svoji kompetenci vsa pereča vprašanja, ki zadevajo naš stan in organizacijo.

3. Pri bodočih volitvah v banovinski svet, narodno skupščino in senat, naj učiteljstvo pravočasno poskrbi, da vsaj eno kandidatsko mesto zavzame učitelj narodne šole, ker le na ta način je mogoče realizirati zahteve organizacije.

K tajniškemu poročilu izražamo zahtevo, da enkratni prispevek za pravnega konzulenta plačajo vsa društva, ter s tem realizirajo sklep lanske skupščine.

Odsek je prečital predlog prof. udruženja sekcije Ljubljana glede drugačne ureditve uredb oz. odločb z dne 11. aprila 1934. Z ozirom na kratko odmerjeni čas se odsek v vsebino predloga, ki bi zahteval točne in podrobne proučitve, ne more poglobiti in ne more zavzeti nobenega stališča. Odsek za to sklene, predlagati skupščini, da pooblasti sekcijo, naj obravnava zadevo z ostalimi urad. organizacijami in v soglasju z njimi ukrene potrebne mere.

SPREJETJE TAJNISKEGA POROČILA.

Po poročilu vseh odsekov, ki so obravnavali tudi tajniško poročilo, v kolikor se je nanašalo na delokrog posameznih odsekov in po pojasnilu tajnika tov. Kumlja, je skupščina soglasno odobrila tajniško poročilo.

V debato pri poročilu posameznih odsekov so posegli skoro vsi delegati. Sklepi odsekov so bili sprejeti šele po temeljiti debati.

ABSOLUTORIJ.

Na predlog nadzornega odbora je bil soglasno izglasovan absolutorij blagajniku in celokupnemu sekcijemskemu odboru.

SPREJETJE PRORAČUNA IN VOLITVE.

Po spremembah, ki jih je predlagal gospodarski odsek, je bil proračun soglasno sprejet.

Po sprejetju proračuna so bile volitve. Izvoljen je bil naslednji odbor:

Upravni odbor: Dimnik Ivan, Završan Franciška, Kumelj Metod, Verk Miloš, Peternel Ljudevit, Doberšek Karel, Vudler Franciška, Župančič Jože, Kmet Herman. — Namestniki: Vauda Mirko, Knapič Janko, Kovič Leopoldina, Obersnu Petra, Primožič Ivan.

Nadzorni odbor: Ivanjšič Ljudevit, Požar Metod, Črnovek Marija, Hanjšek Franjo, Mervar Franc. — Namestniki: Stopar Vinko, Modic Marija.

Glavni odbor JUU v Beogradu: Kumelj Metod, Voglar Franc. Hočevar Ciril. — Namestniki: Supančič Drago, Likozar Jožica, Musek Ljudevit.

Po volitvah je bila sprejeta še resolucija, ki jo priobčimo v prihodnji številki »Učiteljskega tovariša«.

Skupščina je končala svoje delo v nedeljo 8. julija ob 15. uri.

Splošne vesti

GLAVNA SKUPŠČINA

Jugoslovenskega učiteljskega udruženja bo po sklepu seje glavnega odbora dne 18., 19. in 20. avgusta t. l. v Beogradu po nastopnem dnevnem redu:

1. Otvoritev skupščine, izvolitev tajnikov, treh overovateljev zapisnika in potrebnih odborov.

2. Poročilo o delu glavnega in nadzornega odbora.

3. Odhod na počastitev umrlih dobrotnikov in ustanoviteljev.

4. Verificiranje delegatov.

5. Poročila skupščinskih odborov in podelitev razrešnice glavnemu in nadzornemu odboru.

6. Volitev novega izvršnega in nadzornega odbora.

7. Sprejetje resolucije.

8. Predlogi in vprašanja.

Tajnik: Predsednik: Milovanović. Mirkov.

— Prijave drž. upokojencev za prejem drag. doklad. Dravska finančna direkcija v Ljubljani objavlja: Finančno ministrstvo je izdalo pod štev. 81700/II od 16. junija t. l. odločbo, da bodo državni upokojenci (upokojenke, vdove in sirote drž. uslužbencev) v bodoče morali zaradi kontrole predlagati fin. direktijam predpisane prijave za prejem draginskih doklad samo po enkrat na leto in sicer vsako leto v začetku meseca oktobra. Odslej torej meseca aprila drž. upokojencem ne bo treba več predlagati teh prijav.

— Društvo za zidavo obmorskega učiteljskega doma v Omišlju obvešča vse svoje člane in tiste, ki še nameravajo v društvo vstopiti, da lahko vplačajo članski prispevek tudi s hranilno vlogo, ki je ne morejo dvigniti iz hranilnice. O svoji nameri naj vsakdo obvesti društvo, ki bo ukrenilo vse potrebno za izvedbo transakcije. Člane, ki niso še poslali podpisanih izjav glede plačevanja prispevkov naprošamo, da to v čim krajšem času store. Prispevke plačuje lahko vsakdo mesečno tudi v gotovini.

— 15 letnica (letnik 1919.). Mar ne bi bilo umestno, da se saj za petnajstletnico snidemo? Dan in kraj snidenja je zavisen od večine. — Odgovore vpslati na naslov: **Vilko Deržaj**, Ljubljana.

— **Tovariši na Gorenjskem!** Mladenič nemške narodnosti, 16 let star, dobro vzgojen, zna nekoliko slovensko, želi v avgustu na Gorenjsko. Med tem časom bi rad govoril samo slovensko s svojim vrstnikom. Kdor izmed tovarišev ima sina-dijaka in bi hotel vzeti mladenci k sebi na počitnice proti dobri odškodnini, naj to javi upravi »Učiteljskega tovariša«.

— **Diplomiral je** na filozofski fakulteti naš tovariš **Emil Hrovat**, učitelj na Krki pri Stični, ki mu iskreno čestitam. Zanimivo pri tem je dejstvo, da je ta tovariš ves čas študija tudi redno vršil svoje učiteljske dolžnosti in se celo izven šole prav marljivo udeleževal.

— **Šmartno ob Paki.** Na tukajšnji šestrazrednici z eno vzporednico je prosto mesto za učitelja. Prednost pri oddaji službe bodo imeli učitelji — vneti sokolski delavci. Kraj se nahaja tik ob železniški postaji. Hrana in stanovanje se dobi.

— **Banovinska kmetijska šola v št. Jurju** pri Celju prične novo šolsko leto 1934./35. 24. septembra 1934. Sprejme se okrog 30 prosilcev, v prvi vrsti kmetske sinove, za katere se predvideva, da ostanejo na kmetijah. Prosilci morajo biti telesno in duševno zdravi, od 16 do 20 let stari, izjemno se sprejme tudi starejše, ki so dovršili vsaj 4 razrede, oz. oddelke osnovne šole s pozitivnim uspehom. Mesečna oskrbovalnina znaša 25—300 Din, ker dovoljuje kr. banska uprava potrebnim delnim študentom. Tudi sreski kmetijski odbori podeljujejo prispevke k oskrbovalnini.

Lastnoročno spisana prošnja, kolkovana s 5 Din, mora dospeti na upravo zavoda vsaj do 10. avgusta. Prošnji je priložiti: krstni list, domovnico, zadnje šolsko spričevalo, npr. sveto spričevalo in obvezo staršev oz. varuha (kolek Din 2), da bodo krili stroške. Oni, ki prosijo za podporo, naj navedejo v prošnji gospodarsko stanje staršev, županstvo pa lahko na prošnji to potrdi, priporoči prošnjo ter navede velikost posestva in višino državnega davka, ali se na priloži koleka prosto »Uverenje o imovinskem stanju« z navedbo teh podatkov. Tiskovine za to se dobe pri občini in srezu.

Poučuje se na zavodu poleg splošno izobraževalnih predmetov posebno: poljedelstvo, živinoreja, sadjarstvo, vrtnarstvo, mlekarnstvo, čebelarstvo, gozdarstvo, delno tudi vinarstvo in kletarstvo ter kmetijske gospodarske predmete, kakor knjigovodstvo, zadružništvo, kmet. zakonodaja in kupčijstvo. Z vsemi predmeti je združena gospodarska praksa na obsežnih zavodovih objektih. Zavod je posebno primeren za kmetske sinove iz živinorejskih okolišev banovine. O sprejemu se obveste prosilci pismeno, istotako kaj naj prinese s seboj.

Ravnateljstvo.

Naša gospodarska organizacija

—g Učiteljskemu domu v Mariboru je poklonila tovarišica Pavla Novakova iz Pobrežja pri Mariboru znesek 100 Din v počastitev spomina na pokojno mater g. Avgustinčič Marijo. — Neimenovana pa je darovala domu 80 Din. — Prirčna hvala! Posnemajte!

Poglavje o ovaduhstvu

(Dalje.)

III.

Rekli smo, da je ovadustvo psihološki pojav duševno bolnega, zagrenjenega človeka, ki s pomočjo natančnega, namigavanja in laži preganja sočloveka, hoteč mu kakorkoli škodovati, da se sam popne čim više ali da zadosti lastnemu bolnemu razpoloženju. Ker je bela vrana med črnimi, ga je lahko spoznati že po zunanosti. V večini slučajev ima na sebi znak dedne obremenitve, ki jo vidiš na potezah obraza, hoji, drži i. dr. Dedna obremenitev vpliva na značaj, ki je nagnjen k slabemu ali pa ga sploh ni. Plemeniti potez nima, radi česar ne moremo govoriti o človečanstvu ali ljubezni do bližnjega. Poleg tega se ovaduh večinoma ne zaveda svojega delovanja, pač pa si domišlja, da je važen faktor družbe, ki jo mora voditi. Vsako poverjeno mu zaupanje tendenciozno prebarva po svojih razmerah, vsako besedo pretehtava na najčudovitejše načine in grebe celo v misli svojega bližnjega, da izkoplje zrno, ki je vredno gnoja. Študira gibe rok, telesa i. dr. svojega bližnjega, odkritja, seveda subjektivna, razčlenjuje do potankosti, ki jih nato opazuje skozi mikroskop svojega gneva. Ovaduh ima navadno izvrsten spomin. Za desetletja nazaj raziskuje besede in dejanja sočlovekova ter jih kroji, lepi in trobi v svet po svoje.

Ovaduh kot človek nima osebnosti. Kolikor jo je imel od narave, je ni gojil, temveč tlačil, da mu je slednjič izpuhtela. Ovaduh nima osebnosti, kar potrjuje njegovo delo samo! Le pomislimo! Kolikor ovaduh roma na razne osebe, urade in oblasti, skoraj vsaka je potvorjena z drugim, t. j. izposojenim imenom, ali z lažnim ali pa s frazo, kakor n. pr. prijatelj, varuh morale i. dr. Ovaduh ima toliko zavesti, da spozna nevarnost svojega početja. Ne nemoralnosti, ki mu jo očita lahko družba, temveč zapletljivost, ki bi eventualno njegovemu činu sledili, se boji. Boji se lastne odgovornosti. Strahopetnost je lastnost

Mladinska matica

RAZPIS KNJIŽEVNIH NAGRAD.

Mladinska matica razpisuje za svoje redne publikacije tri književne nagrade, in sicer:

1. 3000 Din nagrade za najboljše izvorno umetniško in vzgojno povest, ki bi bila primerna za mladino po 10. letu. Snov je lahko zajeta iz sodobnega življenja ali iz naše zgodovine, mora pa imeti zdravo jedro. Obseg ca. 6 tiskanih pol formatov rednih izdaj Mladinske matice.

2. 3000 Din za najboljši spis z nacionalno vzgojno tendenco, ki bi bil pripraven dvigati narodni ponos in samozavest pri naši mladini. Obseg ca. 5 tiskanih pol.

3. 2000 Din za spis ali slikanico za otroke od 6. do 9. leta. Snov je lahko poljubna, realistična ali pravljica, resna ali šaljška. Obseg: 4 tiskane pole.

Nagrajena bodo samo dela, ki so zrela in primerna za tisk. Ta dela dobe tudi običajni honorar.

Če med dospelimi rokopisi ne bi bili tudi najbolj vredni razpisanih nagrad, si pridruži odbor pravico znižati nagrade ali celo odkupiti rokopise — s privoljenjem avtorjev seveda — za samo običajni honorar.

Sprejemajo se le tipkani rokopisi, poslani po pošti, ki naj bodo opremljeni z geslom. Isto geslo naj nosi tudi zaprta kuverta, ki pa naj vsebuje le geslo in kontrolno številko brez imena in naslova avtorja.

Naslove in imena sporočijo tajništvu Mladinske matice tekmovalci šele po presoji, ki bo objavljena v »Učiteljskem tovarišu«, da se jim lahko vrnejo rokopisi, oziroma izplača nagrada. Radi identifikacije naj navedejo tečaj konkurenti se geslo in kontrolno številko.

Rokopise sprejema do 1. januarja 1935. tajništvo Mladinske matice v Ljubljani, Frančiškanska ulica 6, kjer se dobijo tudi podrobnejše informacije.

Za odbor Mladinske matice:

Tajnik:
Alb. Širok.

Predsednik:
Andrej Skulj.

—mm »Pohod« se je v svoji številki od 7. jul. t. l. najprej dotaknil debate o mladinskem tisku v naših listih, nato je takole ocenil naše redne publikacije in delo Mladinske matice: Mladinska matica dobro vrši svojo nalogo med našo mladino. Letos so nas zanimale »Kresnice«, ker so jih napisali in ilustrirali otroci sami. To je pameten način mladinske vzgoje. Najbrže bodo s tem zadovoljni vsi. Otroci so res mnogo lepega napisali. Tudi duh, ki veže iz njihovih spisov, je zdrav, v državnem in življenjskem smislu. »Kapljice«, ki sta jih najmlajšim čitateljem pričarala pred oči E. Deržaj in Anica Černejeva, bodo našle povsod mnogo mladih gledalcev in bralcev. »Potovanje skozi čas« obdelava težko snov svetovnega razvoja, ki ga je tudi v tej obliki težko podati mladini. No, Kardeljev poskus je zanimiv. Neutrudni in neizčrpani Fr. Bevk je podal s »Tovarišema« ljubko zgodbo iz mladosti, ki se dogaja tam preko, kar pričajo tudi slike Ks. Prunkove, ki je okrasila knjigo v preprosti in lahko umljivi obliki. Povest bo lahko našla pot do otroških src. — Ni ravno lahko dati vsako leto štiri lepe knjige za mladino pri tako različnih nazorih, ki vladajo pri nas o tem, kaj je za mladino najboljše in najprimernejše.

vseh slabih značajev, strahopetnost je tudi glavna lastnost ovaduhova. Junak se pomeri s sovražnikom odkrito, iz oči v oči, zavedajoč se lastne odgovornosti. Zato je v svojih mislih in zaključkih in delovanju trezen. Ne udarja na desno ali levo v slepo, ne glede, kam bo zadelo. Junak je duševno jak značaj, ki je vreden spoštovanja. V značajnosti je tudi glavni sedež človekovega poštenja. Ovaduh in poštenjak sta antipoda.

Tu bi se sedaj lahko vprašali: kako pa z izobrazbo? Življenje v praksi potrjuje domnevo, da izobrazba ne vpliva na značaj. Kvečjemu ga zakriva. Čast je zadeva srca (čuvstvovanja), ne možganov (razuma). Zato vidimo, da nastopa neznačajnost v vseh poklicih, v preprostih in učenih. Preprost kmetič zna ravno tako ovajati kakor človek z diplomom. Le z različno tehniko. Čim izobraženejši je ovaduh, in izobrazbo mu vsekakor moramo priznati, tem spretnější je, ker zna uporabljati sredstva, ki manj ukemu človeku pri najboljši iznajdljivosti niso na mislih. K temu pa še izraba življenja. Človek se od življenjskih prilik in neprilik uči. Kdor je ovaduh, pač potegne iz življenja svoje niti tako, kakor mu narekuje njegov smoter.

Nastopa še vprašanje inteligence. Napučno misli, kdor trdi, da je potegnil svojo inteligenco iz knjig in šol. Nasprotno: inteligence je človekova individualna lastnost, ki jo po posebnem razmerju, recimo po posebnih procentih sprejema človek od narave. Kmetič, ki ne zna knjig brati, je lahko inteligentnejši od najučenejšega akademika. Inteligenca, ki jo mi povprečni malomeščani smatramo za »inteligenco«, po svojem ni ničesar drugega, kot gola, bahava domišljavost. A tega nikakor ne nameravam tukaj razpravljati. Hočem le poudariti, da se pravemu, naravnemu inteligentu ovaduhstvo gabi, kakor se mu gabi sploh vsak zločin. Inteligent ne more postati ovaduh! Ker je inteligence pozitivna človeška lastnost, ovaduhstvo pa duševni defekt, zato je jasno, da more postati ovaduh le duševno manj vredno bitje. Recimo bitje, ki mi duševno normalno. (Dalje prih.)

Najboljši odgovor na to vprašanje daje mladina sama. Uredništvo M. M. kaže mnogo dobre volje za vzgojo mladih državljanov in mu želimo pri tem važnem delu mnogo uspehov.

Učiteljski pevski zbor JUU

—pev. Za pravkar minuli pevski tečaj nismo zbrali najbrže ugoden čas. To nam je pokazala udeležba na tečaju. Res, da se je precej članstva opravičilo, a kje so bili ostali. V vseh poročilih o letošnjih pevskih tečajih smo opravičeno pohvalili disciplino v zboru, opravičeno lahko ob tem tečaju povemo, da tako ne more dalje. (Samo ob sebi umevno, da so prisotni in opravičeni izvzeti.) Kaj pa oni člani, ki so »po francosko« odšli? Bolje bi bilo reči na skupščini: tečaja se ne morem udeležiti. Disciplinirajmo se sami sebe, da ne bo treba metati v slučaju neuspehov krivde na one, ki je ne zaslužijo.

Stanovska organizacija JUU

iz društev:

Poročila:

+ JUU SRESKO DRUŠTVO V PTUJU je zborovalo 16. junija t. l. v Ptuj. Navzočih je bilo 87 članov, to je 62,14%. — Po sklepu zadnjega zborovanja se je vršilo kot prva točka dnevnega reda predavanje dr. Stanislava Župiča iz Stenjevca pri Zagrebu. Obravnaval je temo: Poznavanje čovjeka kao podloga pedagogije. Govoril je o sestavi človeškega telesa, o duhu, ki biva v telesu, o čuvstvih, o razdobju razvoja človeškega telesa in pojavih, ki jih zaznavamo ob tem razvoju. Govoril je o velikih napakah današnje vzgoje, ki producira desetletne starce. Vse predavanje je bilo vseskozi zanimivo. Predavatelj je zdravnik, a se peča tudi s pedagoškimi vprašanji po izsledkih dr. Steinerjeve metode.

Predavanju je sledila živahna debata. Tov. predsednik je nato podal situacijsko poročilo. Sklicana je seja glavnega odbora v Beogradu. Navzoči so zahtevali, da se razmere v JUU razčistijo. Delegati naj zahtevajo obelodanjenje pravilnika k osnovnošolskemu zakonu ter odpravo denarnih zbirk po šolah. **Kaukler Iv. V.**, t. č. tajnik. **Šestan I. Dušan**, predsednik.

+ JUU SRESKO DRUŠTVO V NOVEM MESTU je zborovalo 17. II. 1934. v Novem mestu.

Navzočih 66 članov t. j. 66%.

Tovariš predsednik poroča o zboru društvenih predsednikov in sicer: O pomoči brezposelnim učim. abiturientom, o tesnejšem sodelovanju z nacionalnimi ustanovami ter o izredni glavni skupščini JUU v Beogradu.

Sklene se resolucija: »Izplačevanje stanarine se naj dokončno uredi.«

Razvije se debata o tisku zbrane snovi o domoznanstvu novomeškega sreza. Tovariša **Koželja** se poveri, da poišče založnika.

Sledi predavanje tov. **Marinča**: »Lz mojega službenega kraja«. Predavatelj poda zanimivosti Brusnic in okolice v zgodovinskem, zemljepisnem, etnografskem, geološkem in jezikoslovnem oziru, zlasti pa obravnava narodno pesem. Svoje predavanje zaključil s slavonspevom ma deželo bajk in povesti Janeza Trdina — Gorjance. Predavanje je uspelo prekrasno.

Razvije se debata o podrobnih učnih načrtih. Zborovalci so mnenja:

1. S cirilico se naj začne v III. šol. letu in ne v IV.

2. V IV. razredu je 5 ur za jezikovni pouk pre malo.

3. V III. šolskem letu se naj obravnava srez (ne banovina), v IV. šol. letu banovina (ne Jugoslavija) in v V. šol. letu Jugoslavija.

V odbor šol. vrt. krožka se izvolijo: **Zagorc, Žukovec, Zen, Marinč, Ivanetič in Remicova.**

Ivanetič, tajnik. Menard Srečko, preds.

TOVARIŠI(CE)!

NE POZABITE NA OBMORSKI UČITELJSKI DOM IN POŠLJITE PRIJAVNICE!

Avgust Agnola
LJUBLJANA
TYRŠEVA CESTA ŠT. 10
Telefon 2478.

Zaloga stekla, porcelana, kamenine, zrcal in šip. Kompletne opreme za restavracije, hotele, gostilne, kavarne in bare ter za splošno gospodinjstvo. **Luksuzni predmeti.**

RESTAVRACIJA
NOVI SVET

LJUBLJANA
GOSPOSVETSKA CESTA 14

Priznana dobra kuhinja, posebna soba za sestanke; sprejema naročila za skupne obede po zmernih cenah. Postrežba točna in solidna.

Naročajte pri tvrdkah, ki inšerirajo

v našem glasilu!

Pelikan tinta ne najeda peresa ter teče lahko in enakomerno. Pisava ostane trajno vidna

Šolske knjige

za vse kategorije šol in po najnovjših izdajah

šolske zvezke

vsakovrstne, za šolo in domače vaje
šolske potrebščine

za vse mogoče šolske zahteve

Vam nudi vedno

KNJIGARNA „UČITELJSKE TISKARNE“

LJUBLJANA, FRANČIŠKANSKA ULICA 6 — MARIBOR, TYRŠEVA ULICA 44

Računi JUU

sekcije za dravsko banovino v Ljubljani za poslovno leto 1933./34.

V breme		Promet		V dobro	
	Din	p		Din	p
1. Blagajna	452.354	79	1. Blagajna	452.297	80
2. Poštna hranilnica	811.323	16	2. Poštna hranilnica	767.571	16
3. Dolžniki	599.612	80	3. Dolžniki	453.325	98
4. Upniki	472.604	65	4. Upniki	602.879	47
5. Učiteljski tovariš	148.434	50	5. Učiteljski tovariš	159.562	50
6. Popotnik	102.927	50	6. Popotnik	133.998	—
7. Samoizobrazba in učitelj. naraščaj	35.618	85	7. Samoizobrazba in učitelj. naraščaj	72.836	10
8. Pevski zbor in Mlad. glasba	61.801	10	8. Članarina sekcije	64.880	—
9. Članarina JUU Beograd	31.580	—	9. Pevski zbor in Mlad. glasba	71.515	57
10. Upravni stroški:			10. Članarina JUU Beograd	31.580	—
a) pisarniško osebje	25.200	—	11. Vrnjeni upravni stroški	89.169	59
b) pisarn. potrebščine	12.740	90	12. Vrnjeni razni stroški	47.155	69
c) kurjava in razsvetlj.	4.898	45	13. Mladinska matica	485.089	01
č) bolniška blagajna in pok. zavod	3.133	75	14. Inserati	46.393	—
d) davki, koleki in manip. pošt. hran.	3.896	40	15. Prosveta	9.945	—
e) splošna poština	1.788	20	16. Radio	19.925	—
f) znamke in dopisnice	8.220	25	17. Gospodarski svet	33.626	—
g) zadr. knjiž. tečaj	18.696	90	18. Sospeso	24.432	50
h) tečaj za izvenš. delo	12.541	50			
i) najemnina	720	—			
11. Stroški Učit. tovariša:					
a) uredništvo	9.600	—			
b) souredništvo	6.000	—			
c) sotrudništvo	6.955	—			
č) ekspedicija - pošt.	9.262	50			
12. Stroški Popotnika:					
a) uredništvo	6.500	—			
b) sotrudništvo	11.191	—			
c) ekspedicija - pošt.	2.251	—			
13. Vodstvo organizacije:					
a) reprezentanca	9.600	—			
b) tajništvo	14.400	—			
c) knjigovodstvo in blagajništvo	9.600	—			
14. Potnine:					
a) upravnega in nadz. odbora	9.342	—			
b) banovin. skupščine	4.160	—			
c) državne	36.122	43			
č) sekcije	1.500	50			
15. Razni stroški:					
a) članske legitimacije	1.290	—			
b) častno razsodišče	1.370	—			
c) brezp. učiteljski	13.298	10			
č) učni načrti	1.856	50			
d) prijatelji vaše kulture	3.092	25			
e) obrt. in trg. nad. šol.	1.199	50			
f) mladinska glasba	6.685	—			
g) razno	26.060	84			
16. Mladinska matica	484.750	80			
17. Inserati	7.900	—			
18. Prosveta	5.238	50			
19. Radio	17.274	25			
20. Deleži	4.562	50			
21. Gospodarski svet	2.911	50			
22. Premičnine	27.593	—			
23. Sospeso	16.521	50			
	3.566.182	37		3.566.182	37

Aktiva		Bilanca		Pasiva	
	Din	p		Din	p
1. Blagajna	56	99	1. Upniki	130.274	82
2. Poštna hranilnica	43.752	—	2. Izposojila	7.911	—
3. Dolžniki	146.286	82	3. Učit. samoizobr. in učit. naraščaj	37.217	25
4. Deleži	4.562	50	4. Pevski zbor	2.677	47
5. Premičnine	27.593	—	5. Mladinska glasba	7.037	—
6. Izguba	1.276	19	6. Mladinska matiča	338	21
			7. Prosveta	4.706	50
			8. Radio	2.650	75
			9. Gospodarski svet	23.904	50
			10. Zaščita članstva	6.810	—
	223.527	50		223.527	50

Ljubljana, dne 30. junija 1934.

Upravni odbor:
 Dimnik Ivan, predsednik
 Kumelj Metod, tajnik

Člani:
 Kopač Leopold, Mavrič Karel, Mervar Franc, Polak Janko, Verk Miloš, Voglar Franc

Nadzorni odbor:
 Ivanjšič Ljudevit, predsednik
 Musek Ljud., podpredsednik, Brezovar Matija, tajnik

Člana:
 Engelman Mira, I. podpredsednica
 Grčar Viktor, II. podpredsednik
 Mešiček Anka, Požar Metod

Obračun prispevkov za učiteljski naraščaj in za učiteljsko samoizobrazbo

	Din	Din
1. Učiteljski naraščaj:		
a) Ljubljana:		
Prispevek do konca leta 1932./33. je znašal		5.858 35
V letu 1933./34. je bilo vplačano		7.119 25
Skupaj		12.977 60
Izdalo pa se je:		
za brezposelne učiteljske	5.353 10	
nike	500	
za podpore učiteljskim	240	
„ znaženje čitalnice	720	
„ najemnino	1.042 95	
„ razsvetljavo	919 80	
„ kurjavo	128	
„ poštino	70	
„ prašno olje	2.750	
„ stanovske liste	769 50	12 493 35
„ razno		
ostane še		484 25
b) Maribor:		
Prispevek do konca leta 1932./33. je znašal		15.310 75
V letu 1933./34. je bilo vplačano		7.119 25
Skupaj		22.430
Izdalo pa se je:		
za brezposelne učiteljske	4.250 75	
nike	3.000	
za podpore učiteljskim	97 50	
„ Učit. tov. in Prosveto	550	7.898 25
„ stanovske liste		
ostane še		14.531 75
2. Učiteljska samoizobrazba		
Prispevki do konca leta 1932./33. so znašali		23.190
V letu 1933./34. je bilo vplačano		14.238 50
skupaj		37.428 50
Izdalo pa se je:		
za tečaj za izvenš. delo	6.371 50	
„ zadružno knjig. tečaj	4.000	
„ smučarski tečaj	200	
„ načrte nad. šolstva	1.199 75	
„ učne načrte	1.856 50	
„ prevode	645 50	
„ pedagoške revije in dr.	954	15.227 25
ostane še		22.201 25
Ako seštejemo vse končne vsote:		
1. Učit. naraščaj, Ljubljana		484 25
2. Učit. naraščaj, Maribor		14.531 75
3. Učit. samoizobrazba		22.201 25
Dobimo konec leta saldo		37.217 25

Proračun Mladinske matice za l. 1934./35.

	Prejemki Din	Izdatki Din
A. Prejemki:		
15.000 naročnikov à 22 50 Din	337.500	—
B. Izdatki:		
Inventar		1.000
Pisarna in poština		10.000
Uprava		24.000
Honorarji		48.000
Potnine		500
Ekspedicija		14.000
Klišeji		10.000
Nagrade književnikom		6.000
Nagrade ugankarjem		1.000
Davki in pristojbine		3.000
Tisk Našega roda		104.500
Tisk Mladinske matice		115.500
	337.500	337.500

Novosti na knjižnem trgu

—k Človek, Izbrana poglavja iz prirodoslovja človeka. Napisal priv. doc. dr. B. Škerlj. Založba »Male knjižnice« tiskarne »Merkur« v Ljubljani, 1934. Strani 102 s petindvajsetimi slikami in tremi tabelami. Cena broš. 12, v zani 20 dinarjev, s poštino 1 dinar več. — Naročniki »Male knjižnice« so prejeli te dni drugi zvezek zbirke, in sicer za poljudnoznanstveno serijo, ki obeta biti enako zanimiva kakor je letošnja leposlovna. V kratkem prirodoslovju človeka obsega ta knjižica najvažnejše — kar bi moral o postanku in razvoju človeka vedeti vsak izobraženec. Knjižica je pisana poljudno in bo dober pripomoček vsakemu učitelju za dopolnitev lastne izobrazbe, tem bolj, ker so upoštevani tudi socialni problemi šole, dežele in mesta. — Po uvodnih besedah je avtor najprej označil dosedanji razvoj antropologije s podatki o njenih najvažnejših odkritjih in delavcih. Osrednja poglavja se bavijo z izvorom človekovih prednikov in sorodstva ter z današnjimi oblikami človeka. Temeljito je podal pisatelj razvoj podvrst in ras. Snov ponazoruje z jasnimi tabelami in slikami. Za šolsko in sporno delovanje važni so podatki o konstitucijskih tipih. Socialnemu študiju šole in okolja pa bo v veliko korist poglavje o socialni in kriminalni antropologiji, ki si v praksi le polagoma utirata pot. Ob tako zanimivi snovi moremo le želeli, da bi našla mnogo pazljivih čitateljev. Onim, ki se že sami zanimajo za antropologijo, bo dobro došlo poglavje metodike in bodo hvaležni avtorju tudi za dodani slovar k čitanju tuje literature. — Knjižico najtopleje priporočamo.

Prejemki Račun Mladinske matice za leto 1933./34. Izdatki

Prejemki		Račun Mladinske matice za leto 1933./34.		Izdatki	
	Din	p		Din	p
1. Naročnina	436.299	52	1. Saldo 30. 6. 1933.	65.658	22
2. Terjatvo	10.089	50	2. Inventar	1.660	50
3. Zaloge	18.040	65	3. Uprava	23.900	—
4. Inserati	11.834	—	4. Pisarna in poština	10.513	84
			5. Tiskovine	781	—
			6. Honorarji	45.515	—
			7. Potnine	2.241	—
			8. Ekspedicija	14.868	35
			9. Nagrade književnikom	2.000	—
			10. Nagrade ugankarjem	951	—
			11. Tisk in klišeji	304.274	95
			12. Davki in razne pristojbine	3.561	60
			13. Saldo 30. 6. 1934.	338	21
	476.263	67		476.263	67

Aktiva Bilanca Mladinske matice 30. junija 1934. Pasiva

Aktiva		Bilanca Mladinske matice 30. junija 1934.		Pasiva	
	Din	p		Din	p
1. Saldo 30. 6. 1934.	338	21	1. Izredna publikacija	55.520	—
2. Zaloga	63.697	—	2. Rezervni sklad	30.000	—
3. Terjatvo	7.031	25	3. Čisti prebitek	712	96
4. Kljenti	11.030	50			
5. Inventar	4.186	—			
	86.232	96		86.232	96

BREZPLAČNO LETOVANJE NA MORJU.

O M I Š A L J
 Ako vstopiš v »Društvo za zidavo obmorskega učiteljskega doma v Omišlju« boš imel v primeru z današnjimi cenami, ki veljajo po J morskim letoviščih

TRETIJNO LETOVANJA ZAŠTONJ.

Prijavi se, dokler je še čas na naslov:
 »Učiteljski dom v Omišlju«, Ljubljana, Frančiškanska ulica 6.

Mali oglasi

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5.—

priporoča: naočnike, ščipalnice, barometre, toplomere, risalno orodje, mikroskope, fotoaparate itd. Velika zaloga raznih ur, zlatnine in srebrnine. Ceniki brezplačno.